

BLAHOSLAVENÍ TICHÍ

593/2018

www.inky.sk

24. 9. 2018

... alebo o postoji dôverujúcej a preto radostnej úbohosti

„Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.“

„Je to silný výraz v tomto svete, ktorý je od počiatku miestom nepriateľstva, v ktorom sú všade hádky, v každom kúte nenávisť, kde neustále súdime druhých podľa ich myšlienok, ich zvykov, ba dokonca podľa ich spôsobu reči alebo obliekania. Skrátka, je to kráľovstvo pýchy a márnosti, v ktorom je každý presvedčený, že má právo sa povyšovať nad druhých.“ (GE 71)

„Ak žijeme v nepokoji a k druhým sa správame arogantne, skončíme unavení a vyčerpaní. Ak ale na ich limity a chyby hľadíme s láskavosťou a miernosťou, bez toho, aby sme sa cítili nadradení, môžeme im pomôcť a vyhneme sa miňaniu energie na zbytočné lamentácie. Pre svätú Teréziu z Lisieux „dokonalá láska spočíva v znášaní chýb druhých a nepohoršovaní sa na ich slabostiach““ (GE 72)

„Tichosť je iný výraz pre vnútornú chudobu toho, kto svoju dôveru vkladá len v Boha. Vskutku, v Biblii sa zvykne používať to isté slovo anawin na označenie chudobných aj tichých.“ (GE 74)

„Pavol spomína miernosť ako ovocie Ducha Svätého (Gal 5, 23). Odporúča, aby sme zašli za bratom a napomenuli ho, ak nás znepokojujú jeho zlé skutky, avšak „v duchu miernosti“ (Gal 6,1), a pripomína: „daj si pozor, aby si aj ty neupadol do pokušenia“ (tamže). Aj keď niekto bráni svoju vieru a svoje presvedčenia, má to robiť „skromne“ (1 Pt 3, 16) a protivníkov treba „mierne karhať“ (2 Tim 2, 25). V Cirkvi sme mnohokrát pochybili tým, že sme neprijali túto výzvu Božieho slova.“ (GE 73)

Ako hovorí Katechizmus, **hriech je v tom**, že človek „chcel byť „ako Boh“, ale „bez Boha a [uprednostnený] pred Bohom, a nie podľa Boha“.“ (KKC 398) A toto v nás ostalo. Každý sa na svete správame, ako keby sme nejakým pánom bohom boli – ale, ako vraví Katechizmus, „nie podľa Boha“, ale podľa seba, v sebeckej a pyšnej namyslenosti.

Výsledkom je to, že samých seba dávame do stredu nášho sveta. Všetko vzťahujeme k sebe. Všetko súdime podľa toho, ako sa to pozdáva nám. Od všetkého očakávame, že to bude podľa našich predstáv. Cítíme sa oprávnení všetko kritizovať a všetko hodnotiť. Cítíme sa oprávnení všetko naprávať – naprávať z nášho pohľadu, samozrejme, aby to vyhovovalo nám – a do všetkého sa miešať. Hneváme sa, ak niečo nie je podľa nás. Urážame sa, ak sa niekto tejto našej snahe vzoprie. Ešte viac, ak si niekto dovoľí kritizovať a súdiť a hodnotiť nás.

Byť anawin znamená prijať pravdu o sebe: že sám od seba nie som boh, ale dokonalý úbožiak.

Prvá rovina tejto úbohosti je v tom, že som Bohom stvorený. Žijem vo svete, ktorý patrí Bohu, na Božej zemi, dýcham Boží vzduch a pijem Božiu vodu, jem Božie dary, žijem v tele, ktoré mi dal Boh, so schopnosťami, ktoré mi dal Boh, v čase, ktorý patrí Bohu... Všetko je Božie. Ja sám nemám nič, vôbec nič. Boh ma stvoril, Boh ma udržiava – a keby prestal, zanikol by som úplne a bez stopy. Nemám nič zo seba a som na Bohu úplne a vo všetkom závislý. Až tak, že ak chcem pohnúť rukou, musí ňou pre mňa pohnúť Boh, inak sa nepohne. Bez Jeho vôle a súhlasu nedokážem nič. Dokonca keď hreším a búrim sa voči Bohu, ešte aj k tomu mi Boh musí dať silu a schopnosť, inak by som bez Boha ani hrešiť nedokázal...

Druhá rovina úbohosti spočíva v tom, že ja sám som hriešnik. Moje názory, život, konanie, predstavy,... toto všetko má ďaleko

od dokonalosti. V nijakom prípade sám nie som normou pre svet, nie som meradlom pre veci a ľudí okolo mňa. Ja sám som v prvom rade ten, ktorý potrebuje zmeniť a napraviť.

Táto naša dvojité úbohosť je pre našu pýchu nesmierne zraňujúca. Túžime sa nejako voči Bohu vymedziť, nejako sa od Neho odpútať, oslobodiť, vymaniť z tejto úplnej závislosti. Je to bláznovstvo. Rovnaké bláznovstvo, ako keby sa potápač v hĺbke dvesto metrov chcel oslobodiť od svojej závislosti na dýchacom prístroji alebo astronaut na Mesiaci chcel odhodíť svoj skafander, aby na ňom nebol závislý. Je to bláznivé, ale robíme to. **Kresťania navyše túžime predstúpiť pred Boha s aspoň niečím našim vlastným, niečím, čím by sme si akosi zaslúžili Božiu lásku** a Nebo, niečo, čo by sme mohli Bohu predložiť a povedať Mu: „Pozri, Pane, ja viem, že to nie je veľa, ale aspoň niečo Ti prinášam, niečo svoje a vlastné“ – a Boh by to prijal a ocenil a odmenil nás za to a my by sme sa necítili voči Bohu až tak strašne nerovni a mali by sme ten dobrý pocit: „Ale niečím som si to predsa len zaslúžil, pozrite, niečo dobré som ja, JA, človek, predsa len dokázal!

Ak toto pokušenie odmietneme, výsledkom je obrovské uľahčenie a sloboda, ktorú Ježiš kresťanom sľubuje:

Som úbohý – ale milovaný Bohom. Moja úbohosť nie je bremenom ani ponížením ani hanbou ani slabosťou, pretože vďaka nej môžem byť „ako dieťa“: nesený, naplnený, povýšený a oslávený Otcovou Mocou, Veľkosťou a Slávou.

- A nie, svet nespočíva na mojich pleciach.
- Nie, nie som nenahraditeľný.
- Nie, nie je na mne, aby som zvládol a naprával všetky chyby, nedostatky, krivdy a nedokonalosti sveta.
- Nie, nemusím s nikým ani s ničím bojovať, aby som ho pretvoril podľa seba – pretože ja sám sa radostne pretváram podľa Boha.
- Osud sveta závisí na Bohu. On nesie toto bremeno. On je Spasiteľ. On je Vykupiteľ. On je Záchranca. Ako ktosi povedal, „v živote nesieme bremeno spoločne s Bohom, každý svoju časť – a našou úlohou nie je niesť tú časť, ktorú nesie Boh.“

Úbohosť a tichosť neznamená pasivitu. Tak si to mysleli kvietisti, zástancovia bludu, ktorý Cirkev odsúdila. Tvrdili, že kresťan sa nemá do ničoho miešať, v ničom angažovať, len trpne všetko znášať. **Skutočná tichosť a úbohosť znamená byť ako vojak vo veľkej vojne: Viem, že som len jeden maličký, nahraditeľný a vlastne aj dosť bezmocný vojačik stratený kdesi v poli. Vojna je pre mňa priveľká – ale ja na druhej strane nenesiem jej bremeno. Víťazstvo je úlohou štábu, ktorý hýbe armádami. Ja len konám, čo vykonať mám, na tom svojom mieste, kde som. To je moja úloha. Víťazstvo vo vojne je zase ich úloha.**

Takto to vnímame aj ako kresťania. **Mojou úlohou je splniť si povinnosť, ktorú ako učenik misionár mám** (porov. pápež František). **Tú si plním, tam kde som, s radosťou, ľahkosťou a horlivosťou. A ovocie – premena sveta, spása sveta, vykúpenie ľudstva – prenechávam Bohu.** On je Veliteľ a Pán. To je Jeho časť nášho spoločného bremena. A tak **pokorne, skromne, v tichosti a s láskou slúžim Božiemu dielu** – nie svojim sebeckým chůtkam a predstavám, – **prijímam druhých s láskou takých, akí sú, ved' sám som rovnako nedokonalý a hriešny, a to všetko v radosť,** pretože viem, že je to Boh, ktorý „dá vzrast plodom“ (2 Kor 9,10) – vtedy a tak, ako určí On.